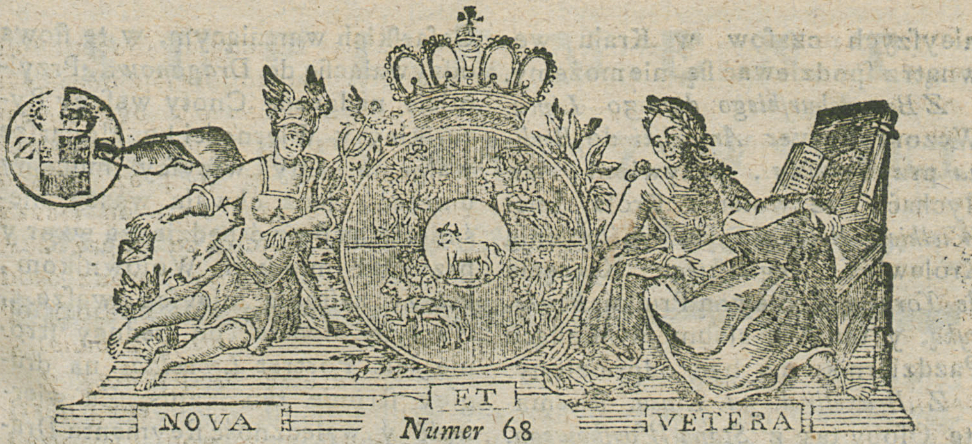

Numer 68

GAZETA WARSZAWSKA

We SRZODĘ DNIA 24. SIERPNIA ROKU 1791.

Z Warſzawy dnia 24. Sierpnia.

Xiąże Jmć *Prymas*, powròciwſzy ſzczęśliwie w doſkonałym zdrowiu z Cudzych Kraiów do Oyczyzny, w przeſzłą Sobotę miał honor w *Łazienkach* powitania Nayiaśnieyſzego Pana.

Z Paryża d. 30. Lip: Wiadomego *Efraima z Berlina*, iuż z areſztu, do ktòrego tu był wzięty, na wolność znowu wypuſzczono, ponieważ żadna na nim wina nie pokazała ſię. To iednak ieſt rzecz pewna, że J. P. *de Golz* Miniſter *Pruſki* tu będący, reklamował go iak *Taynego Konſyliarza Pruſkiego*, maiącego zlecenie prowadzenia Korreſpondencyi z Królem Jegomością *Pruſkim*, dodaiąc oraz, ażeby ſię o tę Korreſpondencyą nie fraſowano. Na takie przełożenie, natychmiaſt Pana *Efraima* uwolniono. Klub *Jakobinow* zbiera ſię ieſzcze na ſwoie Poſiedzenia, lubo Oſoby z *Narodowe: Zgromadzenia* nie bywaią iuż na Seſſyach owego Klubu. Naradzenia ſię y Deliberacye rzeczonego Klubu, iuż teraz, iak głoſzą, nie ſą Departamentom tak przyiemne, iak bywały dawniey. Poki Zgrom: *Narodowe* nie potrafi zatamować owo zrzodło wſzelkich rozruchów wznieconych dotąd, mianowicie przez *Klub Jakobinow*, przez iego Emiſſaryuſzow, y przez Kluby iego Filialne, dopoty ſpokoy-

nieyszych czasow w Kraiu wewnątrz spodziewać się niemożemy.

Z Brandeburskiego dnia 30 Lipca. Wczora Kuryer *Angielski* do *Berlina* przybywszy, przywiozł, iak słychać, zezwolenie Króla Jmci *Wielkiey Brytannii* do zaślubienia Królewica *Angielskiego* Xiążęcia *de York* z Królewną Pruską *Fryderyką*, y ten Akt slubny w Miesiącu Pazdzierniku ma być odprawiony.

Z Bruxelli d. 31. Lipca. Rozmaite Osoby tak z *Stanu Woyskowego*, iak y z *Cywilnego Austryackich Niderlandow*, zostawszy (w nadgrodę Wierności swoiey pod czas naywiększey Burzy *Belgickiey* Rewolucyi, ku Monarsze niewzruszenie zachowaney,) od Cesarza Jmci na aktualnych Szambelanow nominowanemi, odebrały dnia 26. tego Miesiąca Klucze Szambelańskie z Rąk Xięstwa Jchmościow Gubernatorow, Jmieniem Cesarskim sobie konferowane. Tegoż dnia Xięstwo Jchmość Gubernatorowie konferowali także walecznemu Reymentowi Dragonii *la Tour* Nadgrodę za wierność y Waleczność iego, ktorey w ciągu Rewolucyi *Belgickiey* dowody dawał naśladowania godne. Szwadron ieden Reymentu tego stoiący tu Garnizonem paradował na Dziedzieńcu Zamkowym. Kapitani zaś, Porucznicy, i Unterofficerowie udali się do Przedpokoiu Gubernatorow Generalnych; tam Arcy-Xiężna *Marya Krystyna* ozdobiła Chorągiew Reymentową Medalem Złotym, 800. Złotych Cesarskich wartuiącym, w te słowa odzywaiąc się do *Dragonow*:,, Przyimicie nadgrodę Cnoty waszey Rycerskiey y Wierności ku Monarsze waszemu. My wszyscy musiemy umrzeć, lecz chwała wasza nieśmiertelna służyć będzie za wzor y przykład młodym Woiownikom, ktorzy zastąpią mieysca wasze. ,, Na tym Medalu po iedney stronie iest Portret *Leopolda*, na drugiey stronie ten Napis: Za wierność y waleczność Reymentu Dragonii *la Tour*, uznaną od Cesarza y Króla.

Z Madrytu d. 10. Lipca. Uzbroienia nasze coraz znaczniey wzmagaią się od owego czasu, iak tu doszły wiadomości z *Francyi*, głęboko nasz Dwor przenikaiące. Procz Kordonu na granicy iuż rozciągnionego, druga ieszcze Armia do *Nawarry* y *Arragonii* posłana będzie; ta między innemi składać się ma z Brygady Królewskich Karabinierow, ktora w nagłych tylko przypadkach zwykła maszerować, y z obodwu Batallionow Gwardyi *Hiszpańskiey*. Dla *Francuzow* Emigrantow, wyznaczono mieysca dla schronienia się następuiące Miasta: *Valencya*, *Palencya*, *Zamora*, y *Valladolid*.

Z Neapolu d. 14. Lipca. Y tu ową (lub niesprawdzoną) wiadomość o szczęśliwym uiechaniu Króla *Francuskiego* z Kraiu, przywiozł Kapitan Fregaty *Angielskiey Huzar*, ktory od Króla kosztowną Brylanta-

Numer 68.

SUPLEMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY

W ŚRZODĘ DNIA 24. SIERPNIA ROKU 1791.

Z *Warszawy dnia 24. Sierpnia.* Jmć Pan *Bulhakow* Poseł Extraordynaryiny y Minister przy Dworze tuteyszym Pełnomocny *Rossyiski*, w przeszłą Niedzielę doniosł Nayiaśnieyszemu Naszemu Panu, iż Artykuły Preliminarne Pokoiu między *Rossyą* y *Portą* zostały podpisane dnia 11. tego Miesiąca w *Galacz*, bez posrzednictwa obcych Mocarstw. Kilką dniami przedtym doszła tu podobna o Pokoiu między *Austryą* y *Portą* nowina, iż Artykuły Traktatu tegoż Pokoiu, dnia 1. tego Miesiąca w *Szystowie* od Pełnomocników Mocarstw Pośrzedniczych y Kontraktuiących ułożone, dnia 4. tegoż Miesiąca miały być podpisane.

Z Rzymu d. 16 Lipca. Papież *Nuncyuszowi* swemu w *Kolonii* rezyduiącemu, kazał przywitać Króla Jmci *Szwedzkiego* w *Akwisgranie* imieniem *Jego Świątobliwości*, y rekommendować iemu *Katolikow* w Jego Państwie nayduiących się. Rzeczony *Nuncyusz* ma dozór nad *Missyami* w *Szwecyi.* Król przy tey okazyi oświadczył: iż życzyłby mieć *Nuncyusza Papieskiego* w *Sztokolmie*, tudzież w *Rzymie* Kardynała Protektora *Katolikow* w *Szwecyi* zostaiących. Ale *Ociec S.* nie barzo zdaie się skłaniać do życzenia tego, gdy iuż wiele pieniędzy na stawienie Kościoła *Katolickiego* do *Sztokolmu* musiał przesłać, y Agenta tamże *Missyi Katolickich* musi utrzymywać.

Z Wiednia d. 30. Lipca. Deputowani z *Czech* przybyli w tych dniach do *Wiednia*, upraszać Cesarza Jmci imieniem rzeczonego Króleſtwa na Koronacyą do *Pragi.* Dnia 5. Sierpnia Korona *Czeska* pod mocną Eskortą ztąd do *Pragi* będzie zawieziona, gdzie też y zostanie nadal. Dnia 6. ruszy także ztąd do *Pragi*, Szlachecka *Niemiecka* Gwardya Cesarska, y Leyb-Gwardya Drabantów.

Z Madrytu d. 22. Lip: Widząc iak fatalne skutki wynikaią z obojętności względem *Religii*, publicznie tu ogłoszono Dekret, mo-

cą ktòrego, wſzyſcy Cudzoziemcy, iakiegokolwiek bądź Narodu, w *Hiſzpanii* oſiedli, powinni być *Katolikami* y *Religii Katolickiey*, tudzież Królowi Przyſięgę Wierności wykonać maią. Muſzą oni zrzekaćſię wſzelkich Przywileiòw obcych, y wſzelkich ſtoſunkòw y związkòw z ſwą Oyczyzną dawną, obiecuiąc przytym, iż nigdy niebędą reklamować Protekcyi teyże dawney ſwey Oyczyzny, ani Protekcyi Poſłòw y Konſulów oneyże. Którzy nie ſkłonią ſię do tey Przyſięgi, ci pod karą ſkazania na Galery, y pod Konfiſkatą maiątku, z Państwa *Hiſzpańſkiego* uſtąpić muszą, w ciągu iednego Mieſiąca. Tu w *Madrycie*, ten Dekret, iuż do Exekucyi zoſtał przywiedziony. Powiadaią, że Poſłowie Zagraniczni uczynią Remonſtracye przeciwko temu Dekretowi, który zdaie ſię ſprzeciwiać Traktatom między ich Dworami y Dworem *Hiſzpańskim* trwaiącemi. (Po takim Dekrecie ſpodziewać ſię należy, iż przywołaią nazad do *Hiszpanii* tych, którzy będąc doznanemi Wiary *Katolickiey* obrońcami, zoſtali za przeſzłego Panowania z Oyczyzny ſwey do Kraiów *Papieſkich* wygnani.)

Rozrządzenie Królewſkie, według którego, wſzyſcy Zagraniczni Rzemieśnicy y Profeſſyoniści, włóczący ſię po tuteyſzym Kraiu, maią być ſpisani, y zaraz do Areſztu wzięci, u których znayduiąſię *Francuskie* Piſma ściągaiące ſię do *Francuskiey Wolności*, nayściśleyſzą miewa Exekucyą.

Pokòy między *Hiſzpanią* y Regencyą *Tunetańską*, dnia 19. tego Mieſiąca aktualnie zoſtał podpiſany.

Z Ratyzbony dnia 1. Sierp: Wczora Pułkownik *Szwedzki de Ferſen*, przez tuteyſze Miaſto do *Wiednia* przeieżdżał.

Tuteyſzy Miniſter *Francuski*, trzymaiąc ſię w cichości zupełney, żadnego dotąd urzędowego kroku nie uczynił. W tych dniach Kuryera wyſłał do *Paryża*.

Panuiący Xiąże *Würtemberski*, w Memoryale ſwoim także proſi teraz o pomoc u Państwa *Niemieckiego* w pokrzywdzeniach ponieſionych od *Narodowego Zgrom: Francuskiego*, względem ſwoich Dobr w *Alſacyi*. Wreſzcie, *Niemiecki* Seym, w tey Materyi do dziś dnia ieſzcze nic oſtatecznie nie uchwalił.

Z Bruxelli d. 7. Sierp: Mòwią tu, iż Woyſka naſze o pułtory mili od Miaſta tuteyſzego Obozem rozłożyć ſię maią. Zawczora Xieſtwo Jchmość Gubernatorowie Generalni, poiechali do *Ypres*, *Tornaku* &c. dla odebrania tam Hołdu Jmieniem Ceſarza Jmci. Dnia 31. Lipca w *Gandawie* podczas Proceſſyi powſtał tumult, ale go zaraz znowu uśmierżono.

Coraz tu ieſzcze niektòrzy z Malkontentòw wychodząc z Kra-

iu, przeprowadzaią się do *Francuskiey Flandryi*, gdzie obadwa Generałowie Armii niegdyś Insurgentów *Kleinberg* y *Kochler*, tudzież Patron *Konk*, nayduią się.

Z Paryża d. 29. Lip: Wieść o Związku Zagranicznych Mocarstw przeciwko *Francyi*, coraz barziey wiary nabiera; tak dalece, że iuż wątpić o tym niemożna. Tymczasem zaś, nasza Anarchia, do reszty Królestwo *Francuskie* niszczyć nieprzestaie. Departament *de l'Ain*, wylał się na nayokropnieysze morderstwa y barbarzyństwa. Zamki Szlacheckie, w wielkim zostaią niebespieczeństwie od gromadnie kupuiących się Wieśniaków, którzy głowy sobie zapalili tym fanatycznym rozumieniem, iakoby wyrznięcie y wygubienie Szlachty, było celem teraźnieyszey *Francuskiey* Rewolucyi. Pan *Charbonnier*, z swoim synem, obleżony w swym Zamku zostawał przez 24. godziny. Pani *de Bachet*, porwana od Wieśniaków, przez ulice była wleczona, y do więzienia wtrącona. Poimanych Nieprzysięgłych Kapłanów, ledwo z rąk tychże Wieśniaków Gwardye N[...]dowe wyrwały y od okrutney śmierci wyratowały, gdyż zaiadłe Pospólstwo, żądało tych Duch[o]wnych na szmaty rozszarpać; a wściekłe Kobiety (naśladuiąc y przewyższaiąc ieszcze owe, które dawniey w *Wersalu* zabitego konia ziadły) chciały tychże Kapłanów ciała na kawały rznąć y pożerać; gdyż teraz taką iuż karę postanowiło Pospólstwo na *Arystokratów*. Niedaleko *Lugdunu* (gdzie wiele Zamków Szlacheckich znowu zrabowano) porwawszy pospólstwo Pana *Gunlin* (brata owego osadzonego w Więzieniu *d'Orleans*) na zrazy ciało iego, zaczowszy od nóg, kraiało y pożerało. Ziadszy to ciało, przyniesiono prożną beczkę, do góry ią postawiono, dno iedno wybito, serce skrwawione zabitego do teyże beczki włożono, winem to naczynie napełniono, y z niego czerpano y pito. (W Księdze w *Anglii* o teraźnieyszych naszych *Francuskich* Buntach wydaney napisano, iż z *Globu Ziemnego* zniknęło Królestwo *Francuskie*; a o to na to mieysce wyniknęła Osada gorsza niż owych Dzikich *Brazylyiskich* Ludoiedów; bo tamci, obcych tylko schwytanych ciała y to pieczone iedli; tu zaś *Francuzi* swegoż *Fraucuza* żywcem prawie surowo pożarli. Już ci y całą tak piękną Monarchią *Francuską* ci Buntownicy pożarli; ale wkrótce zobaczemy iak to strawią?)

(O Cywilizacyi dzikich *Brazyliczyków*, czytamy w *Dykcyonarzu Geografi: y History:* te słowa: „ Zwyczaie y postępki tego Narodu, znacznie na lepsze odmieniły się. *Jezuici*, staraniem y niewypowiedzianemi pracami swoiemi, potrafili tenże dziki Naród obyczaynym uczynić czyli cywilizować. „ Sam nawet Sławny Autor *Raynal* w Dziele swym (*L'Histoire Philos: & Polit: des deux Indes*) mimo wielu całe niepobożnych wyrazów przeciwko *Religii Chrześciańskiey* y iey *Missyonarzom*, opisuiąc iednak rzeczy *Brazyliczyków*, wyraźnie zeznaie y mówi: „ Honor urządzenia y uspokoienia Kolonii w *Brazylii*, zachowany był dla *Jezuitów*. Ci „ Mężowie, których *Religia*, czy *Ambicya*, zawsze pobudzała do przedsięwzięcia wielkich rze„czy, rozeszli się po *Jndyanach*: a gdy iedni byli zamordowani, drudzy zaraz na ich mieysce następowali. Ta ich umysłu wspaniałość, przeniknęła *Barbarzyńców*, y do siebie pociągnęła.... W krótkim czasie *Jezuici* dokazali tego w *Ameryce Południowey*, czego Woyska y „ Okręty *Hiszpańskie* y *Portugalskie* dokazać niemogły przez dwa Wieki. „ Jeżeli *Jezuicka*, bądź *Religia*, bądź *Ambicya*, potrafiła cywilizować Ludoiedów *Brazyliskich*, użyćby iey należało na dziśieyszych Ludoiedów *Francuskich*; możeby się tym sposobem oszczędziło znacznie wylanie krwi, przez Koalicyą Zagranicznych Mocarstw przeciwko nim teraz układaiącą się.)

Z Paryża dnia 5. Sierpnia. Królowa ieszcze w słabym zdrowia nayduie się stanie; mimo swey słabości, przeprowadzi iednak Króla, gdyby chciał iechać do *Fontainebleau* albo do *Compiegne*, dla akceptowania tamże *Zasad Konstytucyi*. Jeśli Król przeiażdżkę tę ma uczynić przeto, ażeby na zupełney wolności będąc, mógł swobodnie deliberować nad akceptowaniem owey *Konstytucyi*; tedy nie można będzie posyłać z nim Gwardyi Narodowych; ieśli zaś y Gwardye Narodowe przeprowadzą Króla, więc Król y tam będzie w niewoli takiey, w iakiey teraz tu w *Paryżu* nayduie się.

Z Sztokolmu d. 5. Sierp: Zawczora Król Jmć nasz w południe z po-

drôży swoiey do *Akwisgranu* odprawioney, w naylepszym zdrowiu tu powrócił, y udał się zaraz do swoiey rezydencyi w *Haga*. Rozmaici Panowie *Francuscy* przyiechali razem z Królem Jmcią, y między temi naydować się także ma Generał *deBouillé* w służbie Królewskiey teraz zostaiący.

Reszta Nowey Konstytucyi o *Miastach*, znayduie się w *Addytamencie* przy dzisieyszey Gazecie rozdaiącym się.

Doniesienia z Warszawy dnia 24. Sierpnia Roku 1791.

Zegarek maleńki z repetycyą, ciemna Emalia, we środku rozyczka z drobnych dyamencików, w około zegarka równie drobne, łańcuszek złoty z ametylem y takiż kluczyk, zgubiony iest w *Łazienkach* Królewskich. Ktoby wspomniony Zegarek znalazł, niech się uda do JP. *Alexandrowicza* Woiewody *Podlaskiego* Marszałka Dworu JKMci, rezyduiącego w Zamku, a odbierze należnego nadgrody Czerw: Zło: 10.

W Księgarni na *Przedmieściu Krakowskim* wedle Zamku, znayduią się nowe Dzieła następuiące: (1) Traktaty Konwencye Handlowe y graniczne, wszelkie publiczne umowy między Rzplitą Polską y Obcemi Państwami od Roku 1764. aż do teraźnieyszego czasu 2. Tomy w Warszawie 1791. alla rust: Zł: 5. (2) Albert nowy, czyli teraźnieyszy, albo Sekreta nowe, doświadczone y approbowane in 8. w Wilnie 1790. alla rust: Zł: 3. (3) *La Turco-Federomanie, ou les inconveniens & les dangers d'une alliance etroite de la Pologne avec la Porte.* W nim znayduią się wiadomości Polityczne, barzo rzadkie, kray nasz nietylko teraz ale y w przyszłości barzo interessuiące in 4to Zł: 3.

Szymon *Hasse*, bywszy Podskarbi Mieyski, ożeniwszy się z Dorotą z *Lebanów* przeszłego R. 1790. iey odstąpił, y z Miasta *Korzec*, na *Wołyniu* leżącego wyiechał. Zapozywa się zatym na instancyą żony opuszczoney do swego Konsystorza *Ewangeliskiego* Prowincyalnego Nieodmiennego *Auszpurskiego* Wyznania, maiąc wyznaczone sobie do stawienia się następuiące terminy: Dzień 13. Września, 15. Listopada tegoż Roku y 10. Stycznia przyszłego R. 1792. ieżeli nie stanie, będzie kontumacyinie in ordine do Rozwodu sądzony.

Z mocy Dekretu Sądu Kommissyi za Reskryptem JKMci do Sprawy J.Pana *Szanowskiego* Cześnika *Łomżyńskiego* z iego Wierzycielami y Debitorami wyznaczonego, odprawiać się będzie z odwołania na Ratuszu Miasta *Starey Warszawy* Licytacya Domow, iako to: Domu z Szpichlerzami, Stayniami, Wozowniami, y Bulwarkiem Wisły dotykaiącym przy Ulicy *Maryensztadt* pod Nrem 2648. Dwotku z Stayniami, y Wozowniami przy Ulicy *Zrzodłowa* pod Nrem 2634. Łaźni, częścią murowaney częścią drewnianey, przy Ulicy *Tamka* pod Nrem 2871. Browaru także częścią murowanego częścię drewnianego ze wszystkiemi rekwizytami przy Ulicy *Solec* pod Nrem 2973. Dnia 27. Miesiąca Września 1791. R. o godzi: 2. po południu przez Osoby do tego z pomiędzy Sądu wyznaczone.

Pewny umieiący ięzyki *Polski*, *Łaciński*, *Francuski*, tudzież Geografią, Historyą, Arytmetykę, y inne Nauki, przyiąłby funkcyą Guwernera. Ktoby go sobie życzył, dowie się o nim w Księgarni P. *Kocha* przy Kollegiacie *S. Jana*.

Na Terminie z Prorogacyi, Licytacya Ogrodu z Oranżeryą, Treppauzem, tudzież Officynami murowanemi, na Faworach pod N. 2012. z mocy Rezolucyi Sądu Kommissarskiego Reskryptem JKMci do Sprawy Szl: Andrz: *Kafałowicza* wyznaczonego, na Ratuszu M.S.W. d. 26 tego Mca o godzinie 5. po południu odprawiać się będzie.

Licytacya Pałacyku y Dworku JP. *Dzierzbickiego* Starosty *Wartel*: przy Ulicach *Marszałkowska*, *Złota* y *Zielna*, pod Nrmi 1384. 1385. y 1426. narożnie sytuowanych, z mocy Rezolucyi tak Sądów JKMci iako y Urzędu Juryzdykcyi *Kapitulney* Gruntów Szpitala S. *Ducha*, oraz nastąpioney prorogacyi, w mieyscu Sądowym d. 26. tego Mca po południu o godzinie 3. odprawiać się będzie. Życzący sobie kupić, może wcześniey swą offeroncyą w Kancellaryi teyże Juryzdykcyi zapisać y terminu Licytacyi attentować powinien.

ADDYTAMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY
Dnia 24. Sierpnia. R. 1791

Reſzta Konſtytucyi o Urządzeniu wewnętrznym Miaſt Wolnych Rzeczypoſpolitey w Koronie y w W. X. *Litt:*

IX. *Ogólne Prawidła względem Urzędow Mieyſkich.* 1mo. Poſeſſyonat w Mieście w Xięgze Poſſeſſyonatów wpiſany, obrany być może na Urzędnika w tymże Mieście: w Miaſtach podzielonych na Cyrkuły, Poſſeſſyonat w którymkolwiek Cyrkule, może być obrany w każdym Cyrkule na Urzędnika. Poſsaſsyonat w którymkolwiek z Miaſt do iednego Wydziału należących, może być obrany za Urzędnika tegoż Wydziału.

2, Nie mogą być obrani ci Poſſeſſyonaci. 1. Którzy nie ſkończyli lat 23. wieku ſwego. 2. Którzy oddali pod rozbiór Wierzycielom ſwóy maiątek. 3. Którzy ſą pod Kondemnatą, lub *Crimine notati.* 4. Ci, którzyby nieumieli czytać y piſać. Ta kondycya ma być zachowana w lat ſześć od daty pierwſzey Elekcyi, z mocy *Prawa* teraźnieyſzego. 5. Którzyby byli na iakim Urzędzie Sądowniczym, lub Exekucyinym Ziemiańſkim, albo w aktualney ſłużbie Woyſkowey.

3. Nie mogą być obrani do ſkładu iednego Urzędu. 1. Oyciec y Syn. 2. Teść y Zięć. 3. Dway Bracia rodzeni.

4. Po odbytey Elekcyi Radnych, Prezydent y Vice-Prezydent Magiſtratu, w Miaſtach na Cyrkuły podzielonych, obierani będą z Radnych na teyże Elekcyi nowo wybranych.

5. Nie może być Radnym, Woytem, Burmiſtrzem, Plenipotentem na Seym, Sędzią Appellacyinym y Zaſtępcą onegoż, tudzież Kommiſſarzem Woiewodzkim, lub Powiatowym, kto nie był na Mieyſkim, lub Ziemiańſkim Urzędzie od Elekcyi zależącym.

6. Wſzyſtkie Urzędy Wydziałowe y Mieyſkie Mieyſcowe, wyiąwſzy Gminnych y Deputatów, będą dwuletnie; przez nową iednak Elekcyą każdy z tych Urzędników na nowo obrany być może; obrani zaś zrzekać ſię Urzędów ſwoich, ani uſtępować nie mogą.

7. Urzędnicy Mieyſcy w żadnym Sądzie Suſpenſy brać nie mogą, a w przypadku potrzeby nakazu ktoremu z nich wykonania przyſięgi, po dopełnienie tey, wſzelkie Juryzdykcye odſyłać go będą do mieyſca, gdzie Urząd odbywa.

8. Wſzelkie Akta y Dekreta Urzędow Mieyſkich, ięzykiem Narodowym piſane będą.

9. Miarę zapłaty wſzyſtkich Urędow Mieyſkich Magiſtrat ułoży, y y do approbaty Kommiſſyi Policyi poda.

X. *Skład, obowiązki, y Władza Urzędow, w Miaſtach niemaiących Cyrkułow.* 1. Magiſtrat ſkładać ſię będzie z Wóyta y czterech Radnych, w komplecie naymniey trzech Oſob.

2. Piſarza Magiſtratowego, ſam Magiſtrat przez wota ſekretne obierze; obowiązkiem Piſarza będzie: 1. Zaſiadać w Magiſtracie *cum voce conſultiva.* 2. Utrzymywać Akta, Suſceptę y Pieczęć Magiſtratu. 3. Mieć zwierzchni dozór nad Kancellaryą y Kancellarzyſtami; obowiązki zaś Kancellaryi Mieyſkiey generalney przy Magiſtracie, Aſſeſſorya w Ordynacyi oſobney przepiſze.

3. Magiſtrat wybierze iednego Syndyka, tymże ſamym ſpoſobem, co y Piſarza; obowiązkiem Syndyka będzie, czynić wſzędzie w Imieniu Miaſta, a to ze zlecenia Magiſtratu; inne ſzczególne obowiązki Syndyka Aſſeſſorya przepiſze.

4. Wóyt a w iego nieprzytomności, pierwſzy z porządku Radny, prezydować ma.

5. Większość zdań decyzyą Magiſtratu ſtanowić będzie, kreſki sekretno iść nie mogą;

Sentencyarz będzie zaświadczał zdanie większości przeciwne, równość zdań, przytomny Prezyduiący rozwiązywać ma.

6. Pieczęć Magistratu będzie Herb Miasta.

7. Magistrat ciągle odbywać się będzie, do póki nowo wybrane Osoby na mieysca iego nie zasiądą.

8. Magistratu, iako naywyższego w Mieście Urzędu, nastpuiące będą obowiązki: 1. Przestrzegać całości Praw Miasta y iego funduszów. 2. Wyznaczać Opiekunów y Kuratorów Sierotom y Wdowom, oraz niedołężnym za uznaniem Sądu, a od wyznaczonych sprawę odbierać. 3. Mieć baczność na podupadłych, nędznych y kalekow. 4. Rozkładać Podatki przez Seym postanowione, y składki przez Lud uchwalone. 5. Układać Propozyce do dezyderyów y uchwał Ludu Mieyskiego. 6. Zwoływać Zgromadzenia Mieyskie do Elekcyi y Uchwał. 7. Imieniem swoim czynić w Sprawach publicznych Mieyskich, y w Sprawach Sierot. 8. Utrzymywać Milicyą Mieyską. 9. Dawać y legalizować zaświadczenia, które żądane będą, za Granicę. 10. Zawiadywać Kassą Mieyską y ltr edz oney całości. 11. Mieć ogólny dozor nad Mieyskiemi Więzieniami, Magazynami, Szpitalami y publicznemi Domami. 12. Dozierać wszystkich Urzędnikow Mieyskich, by swoich powinności podług Prawa dopełniali. 13. Rapporta wszelkie od Mieyskich Urzędów odbierać, y od siebie Zwierzchnościom, do których należeć będzie, Rapporta przesyłać. 14. Tabelle liczby Officyalistów, Sług w Mieście, y Milicyi oraz onych zapłaty, układać, y te do potwierdzenia Kommissyi Policyi podawać.

9. Magistrat mieć będzie władzę wskazywania winy na nieposłusznych rozkazom swoim, Mieyskich Urzędnikow Policyinych, y Ekonomicznych; tudzież na Officyalistow swoich, którzy, gdyby się przez Magistrat uciążonemi być sądzili, będą się mogli udać przez Memoryał do Kommissyi Policyi: co iednak nie ma zastanawiać posłuszeństwa rozkazom y wyrokom Magistratu.

10. Magistrat nie będzie miał władzy Sądowey, tylko iedynie w przypadku zgwałcenia bespieczeństwa Osob y Officyalistow Magistratowych w mieyscu ich Urzędowania; a od takowego wyroku Magistratowego, wolno będzie stronie appellować do Assessoryi.

11. Do szczególney władzy y obowiązku Prezyduiącego w Magistracie, należeć będzie: 1. Zwoływać Magistrat na Sessye extraordynaryine. 2. Podpisywać dezyzye y expedycye Magistratu. 3. Mieć Zwierzchność nad Milicyą Mieyską. 4. Rozkazywać *provisorie* Mieyskim Policyinym Urzędnikom, Officyalistom, y sługom w nagłych zdarzeniach, nim zwoła Magistrat; którzy, gdyby rozkazowi Prezyduiącego posłusznemi nie byli, podpadać będą winie, równie, iak nieposłuszni Magistratowi. 5. Tenże w Magistracie Prezyduiący, będzie mógł słownie godzić y sądzić ostatecznie wszelkie w Mieście sprawy potoczne, których wartość nie przenosi Złotych 50. a kara Złotych 12. na rzecz Strony ukrzywdzoney. Decyzye zaś, tak ugodzonych y osądzonych Spraw, w Protokuł na to iedynie służący zapisywane być maią; w rozsądzenie zaś większych Spraw, pod żadnym pozorem wdawać się nie ma.

XI. 1. Sąd Mieyski mieyscowy, składać się będzie z iednego Burmistrza y czterech Sędziow; Burmistrz prezydować y równość kresek rozwiązywać będzie; a iego nieprzytomność pierwszy z porządku Sędzia zastąpi.

2. Sąd ten ciągle odbywać się będzie w komplecie trzech Osob naymniey: wszelkie decyzye iego będą zawsze w wotach głośnych, a to dla usprawiedliwienia się Sentencyonarzem.

3. W tym Sądzie wszelkiego rodzaiu sprawy; iako *in Prima Instantia*, sądzić się maią ostatecznie, y bez dopuszczenia appellacyi, nieprzenoszące Złotych 500. lub w Sprawie uczynkowey, w którey trzy dni więzienia kara następi; w większych zaś sprawach appellacya do Sądu Appellacyinego Wydziałowego dopuszczona być powinna.

4. We wszystkich Sprawach większego waloru, niż o 3000. Złotych kary, niż trzy tygodnie więzienia, Appellacya od Sądu tego *Primæ Instantiæ*, nie iuż do Sądu Appellacyinego, ale do Assessoryi dopuszczona być ma; Spraw zaś Kryminalnych Sąd ten nie będzie mógł sądzić, ale ie odsyłać powinien do Sądu Appellacyinego.

5. W Sprawach, w których ostateczne rozsądzenie do Kommissyi Policyi należy, appellacyą do teyże Kommissyi, podług Prawa, dopuszczona będzie.

6. Tenże Sąd będzie mógł sądzić o zgwałcenie bespieczeństwa Osob Sądowych, w mieyscu ich Juryzdykcyi.

(*Reszta potym*)

mi y Portretem Królewſkim ozdobioną Tabakierę w podarunku otrzymał. Miniſter General *Acton*, z tey okoliczności dawał wielki Obiad, na który także *Angielſki* Kapitan był proſzony.

Z Rzymu d. 16. Lipca. Ugoda między *Papieſkim* y *Neapolitańſkim* Dworem wkrotce ieſt ſpodziewana. Dochodzą tego z nader umiarkowanych wyrazow, ktoremi *Papież* w Dzień *SS. Piotra y Pawła Apoſtołow* potwierdził Proteſtacyą względem nieoddania zwykłego *Homagium* zanieſioną: „ Znam Pra„ wo *Stolicy Swiętey* (*rzekł Papież*) „ względem odebrania od Krola „ *Neapolitańſkiego* z zwykłemi uro„ czyſtościami Hołdu, na funda„ mencie *Zwierzchnictwa* nad Pań„ ſtwami *oboiey Sycylii*, nie zanie„ dbałem także, Krolowi Jegomo„ ści *Sycylyiſkiemu*, za bytnością „ Jego w *Rzymie*, uſtnie to przy„ pomnieć, y Krol Jegomość poka„ zał ſię barzo ſkłonionym do u„ godzenia ſię ſtronom obudwom „ dogodnego; tym czaſem iednak „ dla utrzymania Praw *Stolicy Swię*„ *tey*, przyimuię Proteſtacyą od „ Fiſkaliſa zanieſioną, &c:„ Summa pieniężna Hołdowna, od 12000. *Dukatow*, zoſtała y tego roku, iak y w obudwu leciech poprzednich, pod *Imieniem Offerty Jałmużniczey* dla *SS. Apoſtołow* tu przyſłana. Kardynał *de Gregory* umarł w 62. roku wieku ſwego.

Z Włoch d. 20. Lipca. Niektóre wiadomości donoſzą, że w *Korſyce* ſpodziewaią ſię przybycia Floty *Angielſkiey*, na obięcie w Poſſeſſyą tey Wyſpy, ktora dobrowolnie poddać ſię *Anglii* ułożyła. *Z Liworno* zaś oznaymuią, że od dnia 14. Lipca nayduie ſię tam mała Eſkadra *Angielſka* pod Kommendą Vice-Admirała *Peyton*, złożona z iednego Okrętu od 50. harmat, y z dwóch Fregat od 32. y 18. harmat. Niebawiąc ſpodziewaią ſię ieszcze tam 6. *Angielſkich* Okrętów Liniowych y 4. Fregat.

Z Wiednia dnia 30. Lipca. Od powrotu Ceſarſkiego uważaią tu, że Ceſarz Jmć, nie ieſt humoru tak wesołego teraz, iak zwykł bywać dawniey, co ubolewaniu iego nad loſem *Francuſkiey* Famili Królewſkiey przypisuią. Dzieią ſię także licznieyſze teraz dyspozycye, po których niezwłoczney iakiey wyprawy rozpoczęcia dochodzić można. Temi czasy 5. Reymentów Jnfanteryi *Preiſs*, *Stein*, *Jordıs*, *Reiſky*, y *Lattermann*, trybem Woiennym urządzono, Officerom zwykła Gaża *gratyſkowa*, y pieniądze na kupienie ſobie koni, iuż ſą zapłacone. Proiekt także względem marſzu rozmaitych Reymentów z *Kroacyi* przez *Tyrolſki* Kray, ku ſtronom *Renu*, y względem przyſtawienia ztąd Amunicyi wodą do *Ulmy*, y ztamtąd lądem do *Luxemburga* ułożony, ieſzcze nie zoſtał uchylony.

Z Frankfurtu d. 2. Sierpnia. Planta ma być w robocie względem

ułożenia dla *Francyi Formy Rządu*, ktòraby *Forma Rządu*, była y dla Kròla y dla Ludu rownie pożyteczna y dogodna. Przy ogłoszeniu zupełney Amneſtyi, Planta owa Medyacyina ma być podana *Narodowemu Zgromadzeniu Francuſkiemu;* w przypadku zaś, gdyby *Zgromadzenie* nieprzyięło Planty namienioney, tedy każdy Poseł Zagraniczny, z *Paryża* zoſtanie nazad przywołany, y Decyzya tey Sprawy, Losowi Oręża będzie powierzona.

Z Ratyzbony d. 23. Lipca. Mimo wſzelkie Oppozycye y Sprzeciwieńſtwa, Państwo *Niemieckie* wkròtce takie przedſięweźmie kròki, ktòre potrafią nakłonić *Francuſkie Zgromadzenie Narodowe* do reſpektowania trwaiących Ugòd y Traktatòw. Naradzenia ſię w Jnteresie *Alſackim*, biorą teraz żwawſzy Obrot, iak nowa *Deklaracya Cesarſka* w teyże Sprawie, tu ieſt nadeſłana. Posłowie donieśli o niey iuż do Dworòw ſwoich, y czekaią teraz na Jnſtrukcye. Propozycya, w głòwney ſwoiey treści, godzi na *Publiczną Deklaracyą* przeciwko *Francyi*, y na niezwłoczne wyſtawienie Armii Jmperyalney *in triplo*, czyli od 120,000. ludzi.

Z Frankfurtu dnia 2. Sierpnia. Xiąże *de Condé* przybył także do *Koblenz*, gdzie, iak głoſzą, Xiążęta *Fraucuſcy* odprawią Kongres y w czaſie ſześciu tygodni roziadą ſię ztamtąd. Do Miaſta *Ath*, w *Hannonii Auſtryackiey*, wielu *Francuſkich* Zołnierzy przybywa codzień.

W pewnym Rezydencyonalnym Mieście nad *Renem*, wzięto do areſztu iednego Pułkownika w Garnizonie tam ſtoiącego, za dowiedzioną iemu Korreſpondencyą Liſtowną, podeyrzenie ſprawuiącą, z *Francuſkim Zgromadzeniem Narodowym*, y zupełnie z Urzędu złożono.

Liſty prywatne donoszą z *Wiedniu*, że tameczny Fabrykant Sukienny y Jedwabny Franci: *Schnell* w areſzt wzięty y na 4. Niedzielę do Kaydan oddany zoſtał za to, iż zagrzawſzy ſobie głowę winem w pewnym Ogrodzie Publicznym, prowadził mowy niegodziwe przeciwko *Francuſkiey* Famili Krolewſkiey, y nawet przeciwko ś. p. Cesarzowi, wydaiąc ſię z tym życzeniem, ażeby *Wiedeńczycy* brali wzòr od *Paryżanow*, y że nawet, ani przez dwòch Officerów Ceſarſkich tam obecnych, ktòrzy ganili mu takie mowy, reflektować ſię nie dał.

Z Szwaycaryi d. 28. Lipca. Szwaycarowie od granicy *Francuſkiey* rozciągną Kordon od 40,000. ludzi. Codziennie *Francuſcy* Officerowie, umykaiący z Garnizonòw *de Hunnigue* y *Belfort*, przechodzą przez *Szwaycaryą*, udaiąc ſię do *Fracuzow* przyiacioł Kròla do *Niemiec*.